

אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענו

ספר שמות פרק כ

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאַמֵּר:

(ב) אֲנֹכִי יְדֹנֵד אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים:

(ג) לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פָּנָי:

(ד) לֹא תַעֲשֶׂה לְךָ פֶסֶל וְכָל תְּמוּנָה אֲשֶׁר בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְאֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִתַּחַת וְאֲשֶׁר בַּמַּיִם מִתַּחַת לָאָרֶץ:

(ה) לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם כִּי אֲנֹכִי יְדֹנֵד אֱלֹהֶיךָ אֵל קָנָא פֶקֶד עֹוֹן אָבֹת עַל בְּנִים עַל שְׁלֹשִׁים וְעַל רִבְעִים לְשֹׁנָאִי:

(ו) וְעֲשֵׂה חֶסֶד לְאֻלְפִים לְאֹהְבֵי וּלְשֹׂמְרֵי מִצְוֹתַי:

(ז) לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְדֹנֵד אֱלֹהֶיךָ לְשֹׁנָא כִּי לֹא יִנָּקֶה יְדֹנֵד אֶת אֲשֶׁר יִשָּׂא אֶת שְׁמוֹ לְשֹׁנָא:

(ח) זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ:

(ט) שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעֲשִׂיתָ כָּל מְלָאכָתְךָ:

(י) יוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַיהוָה לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתְּךָ עַבְדְּךָ וַעֲמָתְךָ וּבְהֵמָתְךָ וּגְרֶמְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ:

(יא) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְדֹנֵד אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ אֶת הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם וַיִּנַּח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עַל כֵּן בֵּרַךְ יְדֹנֵד אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ:

(יב) כִּבֹּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יֵאָרְכוֹן יָמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר יְדֹנֵד אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ:

(יג) לֹא תִרְצַח לֹא תִנָּאֵף לֹא תִגְנֹב לֹא תַעֲנֶה בְרֵעֶךָ עֵד שָׁקֵר:

(יד) לֹא תִקְחֵם בֵּית רֵעֶךָ לֹא תִקְחֵם אִשְׁתֵּי רֵעֶךָ וְעַבְדְּךָ וַעֲמָתְךָ וְשׂוֹרְךָ וְנִמְרוֹךְ וְכָל אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ:..

(17) ספר תולדות יעקב יוסף פרשת יתרו - אות ו

איברא דיש עוד טעם לומר למה פתח באנכי, ובזה יבואר קושיא הנ"ל, איך בא חבקוק והעמידן על אחת. דכתב מוהרש"א שם, כי ריבוי תרי"ג מצות הוא מצד המקבל, אבל מצד הנותן שהוא הש"י אינם רק כמצוה א'. וז"ש במדרש כי כולם בדיבור אחד נאמרו, מה שאי אפשר לבשר ודם וכו' (בר"ה כז.). כי הוא אחד ומצותיו א', ולהורות זה אמר אנכי שהיא אמונת היחוד, והפוכם שהוא לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, שלא לשתף שם שמים וכו', וכמ"ש רבינו כי כל מצות התורה נכללו בי' הדברות וכו'. ושוב כלל הכל במצות אמונה שהוא שורש ומקור לכל, שהוא אנכי וכו', עד אר"ח מנין שהקדוש ברוך הוא לבן של ישראל שנאמר צור לבבי, הכוונה כמו הלב חיות כל האיברים כך מצות האמונה מקור ושורש לכל רמ"ח מצות עשה, והיא מצות עשה אנכי וגו' יעו"ש:

(4) תלמוד ירושלמי מסכת קדושין דף יא/ב

תני רבי אליעזר בן יעקב אומר ולמה אל הדלת שעל ידי דלת יצאו מעבדות לחירות שאלו התלמידים את רבן יוחנן בן זכאי מה ראה העבד הזה לירצע באזנו יותר מכל איבריו אמר להן אוזן ששמעה מהר סיני (שמות כ) לא יהיה לך אלהים אחרים על פני ופירקה מעליה עול מלכות שמים וקיבלה עליה עול בשר ודם אוזן ששמעה לפני הר סיני (ויקרא כה) כי לי בני ישראל עבדים והלך זה וקנה אדון אחר לפיכך תבוא האוזן ותירצע לפי שלא שמר מה ששמעה אזנו.